

Beszámoló

a 2019. április 06-14. közötti olaszországi szakmai tanulmányút tapasztalatairól

A projekt címe:

"Pályára lépni - pályán maradni. Rugalmas képzés-szervezéssel az eredményes gyakorlati tudásért"

A projekt száma:

2018-1-HU01-KA102-047434

A beszámolót készítő személy neve: Medovarszky Pál

Munkahelye: Békés Megyei Kormányhivatal Társadalombiztosítási és Foglalkoztatási Főosztály
Beosztása: osztályvezető

I. A szakmai, kulturális és szaknyelvi felkészítés

A szakmai tanulmányútra való kiutazást megelőzően alapos, több lépcsős felkészítésen vettünk részt. Szikszai Csaba projektmenedzser tartott magas színvonalú felkészítést a csoportnak, ahol tolmácsolásában megismertük a projekt fő célkitűzéseit, illetve feladatainkat a projekt végrehajtásával és a szakmai tanulmányúttal kapcsolatosan. A felkészítés során megismerkedtem a tanulmányút résztvevőivel, az általuk képviselt szakterületekkel, illetve hivatásukkal. Számomra itt vált nyilvánvalóvá, hogy milyen szerteágazó szakterületi érintettsége van a kiutazóknak, mely predesztinálta, hogy egy rendkívül széleskörű és többféle nézőpontból körüljárt szakmai tapasztalatszerzésen vehetek részt a kiutazás alkalmával.

A fentiekén túl a felkészítés alkalmával az utazást érintően alapvető kulturális és társadalmi ismereteket is megszerezhettünk.

II. A szakmai tanulmányút során szerzett tapasztalatok

A kiutazás során részletes ismereteket szerezhettünk az olasz szakképzési rendszerről. A fogadó intézmény (Sistema Turismo s.r.l.) képviselője elmondta, hogy Olaszországban a tankötelezettség a 6 és 16 év közötti fiatalokat érinti. Ez az Olasz Köztársaság alkotmányának V. cikkéből eredeztethető (diritto-dovere).

Az oktatási rendszer négy szintre osztható:

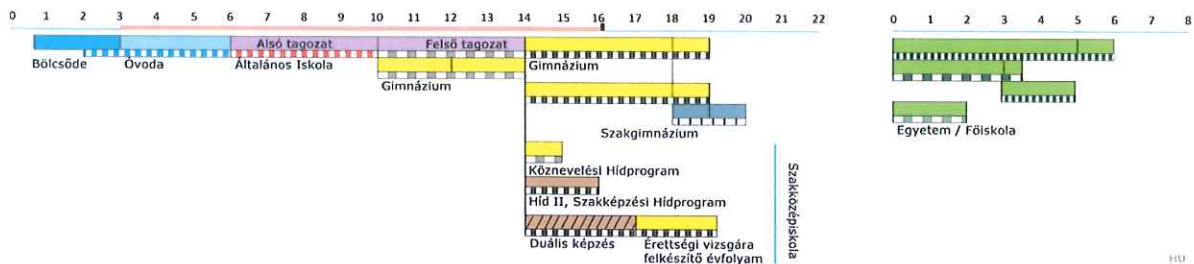
- Óvoda
- Általános iskola (scuola primaria)
- Középiskola (scuola secondaria)
- Középiskola (liceo) vagy szakmai iskola / intézet (istituto tecnico / professionale, istruzione formazione professionale IFP)

Olaszországban az iskolák elsősorban állami iskolák. A nem állami iskolák státusza egyenlő lehet az állami iskolákkal (paritarie).

Olaszországban

Magyarországon

Az állam közvetlenül finanszírozza az állami iskolákat az Oktatási, Egyetemi és Kutatási Minisztérium (Miur) költségvetésében szereplő alapokon.

A Paritarie iskolák, a nemzeti oktatási rendszer részét képezik, ezért a forrásait a rendeletek által meghatározott különleges kritériumok alapján kapják meg. Az említett jogszabályok ugyanakkor azt is meghatározzák, hogy a nonprofit szervezetek által vezetett iskoláknak elsőbbséget kell kapniuk.

A régiók hatáskörébe tartozó szakképzési finanszírozás (ieFP) a különböző kurzusok szerint változik. A pénzeszközöket a Régiók, a Pénzügyminisztérium vagy a Munkaügyi Minisztérium és / vagy az Oktatási Minisztérium oszthatja szét. A kurzusok ugyanakkor uniós forrásokból is finanszírozhatók.

A felsőoktatási és képzési rendszert (IFTS) az állam finanszírozza, illetve a régiók társfinanszírozhatják.

Olaszországban az állam kizárólagos jogalkotási hatáskörrel rendelkezik az oktatási rendszer általános szervezésével kapcsolatban (általános rendelkezések, minimális oktatási normák, alapelvek, iskolai személyzet, minőségbiztosítás, állami pénzügyi források, külföldi iskolák és kulturális intézmények).

A régiók meghatározhatják saját területükön az iskolai hálózatot, rögzítik az iskolai naptárat és hozzájárulnak a nem állami iskolák költségvetéséhez.

Helyi szinten a tartományok és az önkormányzatok felelősek a középfokú és az alapfokú iskolai végzettségek megszerzéséért.

Az iskolák nemzeti szinten fontos adminisztratív és irányítási feladatokat látnak el, valamint nagy felelősséggel bíró feladatokat látnak el, mint például a tantervek meghatározása, az oktatási kínálat bővítése, a tanítás szervezése (iskolai idő és diákcsoportok stb.).

Fontos megjegyezni ugyanakkor, hogy a tanulmányút során folyamatosan úgy éreztem, hogy Olaszországban az oktatási rendszer változásai még nem kerültek nyugvópontra, illetve több meglátogatott helyszínen is tetek erre utalásokat a szervezetek képviselői. Én magam úgy tapasztaltam, hogy a szakképzési rendszert illetően jelenleg is átalakulás zajlik, mely egyaránt érint szakmai és a finanszírozási kérdéseket is az olasz oktatási rendszerben.

Az olasz képzési rendszer és a megtekintett képző intézmények tekintetében kiemelkedőnek vélem azt a gyakorlatot, hogy a képzések azonos szintjein rendkívül könnyű az átjárhatóság, mely rendszer a rugalmassága révén lehetőséget teremt a diák számára a gimnázium és a szakképző intézmény közötti váltásra. A rendszer évesztés nélkül biztosítja a diákok számára az utólagos korrekciót abban az esetben, ha a megkezdett képzés során derül ki például, hogy mégsem olyan jó a kezűessége, vagy a fizikai állóképessége, esetleg az elmélet érdekli inkább, vagy éppen ellenkezőleg: a túlzott elmélet megterhelő számára és jobban tudná a kreativitását és a kezűességét kamatoztatni a szakmaváltással.

Szintén pozitív gyakorlatnak vélem, hogy a szakképzések rendkívül gyakorlatorientáltak. A megtekintett gyakorlati helyek mind, mind a tanulók szakmai gyakorlati képességeinek és készségeinek fejlesztését helyezték előtérbe, szisztematikusan fejlesztik a gyakorlati ismereteket.

1. ábra Szakmai látogatás az Ente C.P.T iskolában

2. ábra Látogatás a NUOVA RAMA 3 DEI F.LLI CECCHI MATTIA E MIRKO S.N.C. vállalkozásánál

Szintén támogatandónak és a hazai viszonyok között is alkalmazandónak vélem az hallgatói érdekeltségi rendszer megteremtése érdekében a diákok részbeni költségterítésének alkalmazását. Hozzáteszem, hogy a diákok a szakmai gyakorlat időtartama alatt dolgoznak, melyért munkabért kapnak, így ebből akár önállóan is képesek a képzési részhozzájárulás megfizetésére. De feltétlenül támogatandónak vélem a hallgatói önköltség vállalásának kötelezését, mely vélhetően csökkentheti a képzésből való lemorzsolódást, továbbá motiválólag hat a képzések sikeres befejezésére.

3. ábra Látogatás az Acino Srl. vállalkozásnál – Ristorante Amorimini in Rimini

4. ábra Látogatás az Acino Srl. vállalkozásnál – Ristorante Amorimini in Rimini

Valamennyi megtekintett gyakorlati képzőhelyen magasnak véltem a munkaadói elkötelezettséget és az érdekeltséget a szakképzésben részt vevők gyakorlati oktatásában való közreműködésre. Meglátásom szerint e nélkül az elkötelezettség nélkül nehéz jó szakképzési rendszert működtetni, bár bizonyára anyagiakban is megéri számukra, továbbá véleményem szerint a szükséges munkaerő biztosításában és pótlásában nagyban támaszkodnak ezek a vállalkozások az általuk képzett és náluk végzett diákokra.

5. ábra Szakmai látogatás az M.L. S.r.l. vállalkozásnál, Hotel Rosabianca szálloda és étterem

6. ábra Szakmai látogatás az M.L. S.r.l. vállalkozásnál, Hotel Rosabianca szálloda és étterem

Riminiben az év meghatározott időszakára jellemző magasabb munkanélküliséget nem csupán a néhány ágazatban jelentősen lecsökkenő munkahelyek száma okozza. A szezonális ágazatokban, különösen a domináns turizmus, vendéglátásban, és főként a turisztikai szakmák esetében jellemző ok, hogy a szezon a korábbi 6 hónapról 2-3 hónapra csökkent, mellyel a szükséges munkaerő-kereslet arányosan és főleg időszakosan jelentősen visszaesik. Hasonló tendencia

figyelhető meg az építőipari szakmák esetében is. Ezzel párhuzamosan léteznek tartós hiányszakmák, ahol alkalmatlanság miatt, vagy jelentkezők hiánya miatt nincs elegendő munkavállaló. Ez utóbbi jelenség főleg a szociális és a műszaki szférában figyelhető meg. Riminiben a probléma megoldására olyan ösztönző rendszert vezettek be a gazdálkodók számára, amellyel arra motiválják őket, hogy az iskolát elvégzett fiatalokat nagyobb számban alkalmazzák. Lényege, hogy a programban résztvevő fiatalok munkabérét az állami költségvetésből finanszírozzák. A gazdálkodó fizet ugyan munkabért, azonban ezt a költséget az adójából levonhatja. Ezzel a szubvencionált rendszerrel a fiatal munkagyakorlatot szerez, ugyanakkor foglalkoztatásának és gyakorlatlanságának költségei nem a munkaadót terhelik.

7. ábra Látogatás az Acino Srl. vállalkozásnál – Ristorante Amorimini in Rimini

III. A szakmai tanulmányút szervezése

Az utazó csoport tagjai mind különböző területekről érkeztek, más-más szemlélettel és eltérő szakértelemmel, ugyanakkor véleményem szerint a programokat sikerült úgy összeállítani, hogy a felállított célokat és az eltérő érdeklődési köröket is képesek legyenek kielégíteni a meglátogatott intézményekben, gazdálkodóknál látott, hallott előadások és az ott tapasztaltak. A program megfelelő alapossággal biztosította számomra, hogy átfogó képet kaphattam az olasz szakképzésről, valamint az országos rendszertől eltérő régiós sajátosságokról, a helyi munkaerő piac helyzetéről, munkaerőigényeiről és a fiatal munkavállalók elhelyezkedési esélyeiről.

Fogadó és küldő intézmény együttműködése a programok szervezése és lebonyolítása számomra egyértelműen átlagon felülinek mondható. Az előzetes egyeztetések alapján igen nagy alapossággal szervezték meg a napi elméleti és gyakorlati programokat. Kifejezetten öröm volt számomra, hogy a napi program zárásaként mindannyian külön-külön is elmondhattuk aznapi benyomásainkat, a tapasztaltak alapján felmerült gondolatainkat. Bizonyos tapasztalások ezáltal

teljesen más megvilágításba kerültek, melyek így sokszor átfomálták az elsöre kialakított véleményemet egy-egy kérdésben.

A busszal történő utazás sem jelentett egyáltalán problémát, bár a távolság és a menetidő hosszú, azonban a tranzit szállások jelentősen komfortosabbá tették a hosszú utat, illetve a buszon töltött idő lehetőséget is teremtett az útitársakkal való eszmecsere, beszélgetésekre.

A szállodák szolgáltatásai kielégítették azon igényeimet, melyek a besorolása alapján elvárhatóak voltak, valamennyi tiszta, rendezett volt.

A tervezett szabadidős programok számomra kifejezetten kedvesek és egyben hasznosak is voltak.

IV. A szakmai tanulmányúttal kapcsolatos elvárásai megvalósultak

Köszönöm, hogy részt vehettem a tanulmányúton! Nagyon sok hasznos ismeretet szereztem, rengeteg új információ birtokába jutottam. Természetesen vannak olyan kérdések ma is, amelyekre nem kaptam választ, vagy azért, mert ellentmondásos válaszok érkeztek, vagy pedig azért, mert a kérdezett nem volt az információ birtokában. De hiányérzet nincs bennem, talán legközelebb sikerül ezeket az ismereteket is megszereznem. Mindig nagy öröm számomra megismerni más embereket, más kultúrákat, más módszereket, nézőpontokat és kollégákat. Úgy érzem, hogy az út által szakmailag is sikerült fejlődnöm, hiszen ismereteket szerezhettem más szakmai területek munkájáról, nehézségeiről, eredményeiről.

V. Javaslatok

1. A szakképzési rendszer fejlesztése során javasolom még inkább az előtérbe helyezni a rugalmasságot. Fontosnak vélem a képzési rendszerbe kerülést megelőző kompetenciafelmérések alkalmazását, mint ahogyan a munkaadói igények mind szélesebb körben való megismerését. Több kimenetet, könnyebb átjárhatóságot vélek hasznosnak a szakképzésben.
2. Javasolom egy olasz mintára hasonlító deklarált szakképzési érdekeltségi rendszer kialakítását. Fontosnak vélem, hogy a szakképzésben érintett felek (diákok, munkaadók) kölcsönös, de felenként jól adekvát érdekeltségi rendszere alakuljon ki, mely biztosítja mindkét fél szakképzésben való motivált, ugyanakkor kötelezettségekkel is megalapozott részvételét.
3. Véleményem szerint folyamatosan biztosítani szükséges a pályakezdők elhelyezkedésében az állami szerepvállalást és a kormányzati szubvenciókat. Ezek egyrésztől bértámogatásokat, vállalkozóvá válást elősegítő támogatások lehetnek, másrésztől javasolom vállalati mentori programok támogatását. Ez utóbbiak biztosíthatják a fiatalok számára a gördülékeny vállalati környezetbe való beilleszkedést, továbbá a speciális, a vállalati környezethez és tevékenységhez illeszkedő tudás és gyakorlat megszerzését.

Békéscsaba, 2019. május 5.

Medovarszky Pál